Numer okazowy BEZPŁATNY.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok III.

Kraków, grudzień 1931 r. Nr. 6.

# INFORMATOR

## dla Właścicieli Realności

Organ Towarzystwa Właścicieli Realności Wielkiego Krakowa
oraz Izby Własności Nieruchomej Miejskiej dla Województwa Krakowskiego.
Siedziba Towarzystwa Wł. Realn. i Izby: Kraków, Plac Szczepański 2, Nr. tel. 146-78.

Redakcja i administracja Kraków, Pl. Szczepański 2, Nr. tel. 146-78. — Konto P. K. O. Nr. 4..545.
Redaktor: Dr Maksymiljan Kornreich.

| Cena abonamentu: | | Ogłoszenia: | |
|---|---|---|---|
| abonament kwartalny | 1.50 zł | Wiersz milim. 1 szp. w tekście | 60 gr |
| „ półroczny | 3.00 „ | Cała strona | 200 zł |
| „ roczny | 6.00 „ | Pół strony | 100 „ |
| | | Ćwierć strony | 50 „ |
| Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń. | | Jedna ósma strony | 25 „ |

# W sprawie kosztów oświetlenia latarń orjentacyjnych.

*W części urzędowej Dziennika Rozporządzeń st. Król. miasta Krakowa Nr 6. Rocznika L. II z dn. 30. czerwca 1931 r. doręczonego 15. grudnia br. ogłoszono nowe obwieszczenie z dn. 8 czerwca 1931. L. VII. L. porz. 5|931 o przepisach dotyczących latarń orjentacyjnych na domach. Przeciw zasadom prawnym, na których obwieszczenie to się opiera i obciążeniom wynikającym z niego dla Właścicieli Realności postanowił Wydział Towarzystwa Właścicieli Wielk. Krakowa wnieść do Władz przedstawienie oparte na następujących rozważaniach:*

### Geneza latarń.

Dla lepszego zrozumienia urządzenia latarń orjentacyjnych trzeba wspomnieć, że powstały one w roku 1925, w dobie stosowania dla kierownictwa Elektrowni Miejskiej wysokich tantjem od wytwórczości prądu. — Zwiększona przez to konsumcja prądu miała zapewnić wyższe dochody, a mianowicie Miastu ze sprzedaży prądu, a personalowi Elektrowni z tantjem. Z drugiej strony posłużono się tem, dla częściowego przerzucenia obowiązku należytego oświetlenia ulic na właścicieli realności.

Za rządów komisarskich p. Wawrauscha wydane zostało pierwsze rozporządzenie o latarniach orjentacyjnych z datą 10 listopada 1925 L. VII 16424|24., znowelizowane później przez Radę miejską pod datą 25. czerwca 1928 L. VII 13455|28. — Pierwotny ciężar oświetlenia latarni orjentacyjnej wyrażał się kwotą przeszło 100 zł. rocznie, zaś po znowelizowaniu i objęciu konserwacji przez Elektrownię Miejską ciężar ten redukował się do kwoty 60 — 100 zł. rocznie, zależnie od tego, czy za gaszenie płacono dozorcy osobno wynagrodzenie lub nie.

### Podstawy prawne.

Magistrat uważał za stosowne rozporządzenie to cofnąć. Na jego miejsce wydane zostało nowe „zarządzenie" pp. Prezydenta i Wiceprezydentów miasta Krakowa z dnia 7 marca 1931. Dz. wojew. Nr. 9. ex 1931.

Przeciw temu „zarządzeniu“ i obecnemu obwieszczeniu z dn. 8. czerwca 1931. L. VII. P. porz. 5|31 wysuwamy następujące wątpliwości prawne:

1). Przedmiotowe zarządzenie (z 7 marca 1931) wydane zostało w okresie rozwiązania Rady Miejskiej, więc mieściło przekroczenie kompetencji par. 53 statutu Miasta dlatego, że w czasie rozwiązania Rady aż do wyborów nowej pp. Prezydentowi i Wiceprezydentom przysługuje jedynie prawo załatwiania bieżących agend i uprawnień, służących Radzie miejskiej **przy wyborach**. — Postanowienie statutu par. 53, nie upoważniło Prezydjum do zarządzeń, nakładających na pewną część obywateli stałe ciężary finansowe. — Zarządzenie to nie posiadało należytych wymogów formalnych, gdyż było podpisane tylko przez p. Prez. K. Rollego, a nie zawierało podpisów pp. Wiceprezydentów Miasta.

2). Powołany w tem zarządzeniu par. 14. f) statutu opieczy nad bezpieczeństwem osób i mienia nie stwarza prawnej podstawy do wprowadzenia powszechnego obowiązku świecenia latarń orjentacyjnych z braku wszelkiej z tem łączności prawnej lub rzeczowej.

3). Również kompetencji do tego rodzaju zarządzeń nie daje par. 60. ust. 30) statutu, mówiący o wydawaniu przepisów Policji miejscowej, gdyż świecenie lamp orjentacyjnych nie pozostaje w żadnym związku z miejscową Policją. — Co najważniejsza, wydawanie takich przepisów może odbywać się **w granicach istniejących ustaw**, których w tym wypadku brak.

4). Naprowadza ono jako rzekomą podstawę prawną dawną austrjacką ustawę z 29. marca 1869. DZ. pp. Nr. 67. Ustawa ta dotyczy jednak tylko przepisów o przedsięwzięciu pierwszego powszechnego spisu ludności i dawno przestała obowiązywać tak w Austrji, jak i w Polsce, gdzie spis ludności odbywa się na osobnych polskich przepisach. — Zacytowane z powyższem zarządzeniem par. 1. 3 i 8, tejże ustawy zawierają postanowienia nie mające ani żadnego związku, ani żadnego zastosowania do lamp orjentacyjnych, mianowicie ustawa ta postanawia, że wszystkie domy mają być ponumerowane, numery winny być czytelne (Die Nummer muss stets lesbar erhalten werden) a koszta ponumerowania ponosić ma właściciel realności. — Z takiej to podstawy prawnej nakłada się na właścicieli realności obowiązek świecenia latarń orjentacyjnych, połączony ze stałym dotkliwym ciężarem finansowym?!

## Egzekucje.

Magistrat przez dłuższy czas usiłował należytości Elektrowni Miejskiej za latarnie orjentacyjne ściągnąć drogą egzekucji administracyjnej. — Rachunki Elektrowni miejskiej, będącej odrębnem w Sądzie handlowym rejestrowanem przedsiębiorstwem miejskiem, miały być tytułem egzekucji administracyjnej! Wielokrotnie usiłowano **ściągnąć egzekucyjnie należytości z rachunków Elektrowni Miejskiej tam, gdzie lampy się wogóle nie świeciły i gdzie prądu wogóle nie konsumowano.** — Obecnie próbuje się ściągać te należności na drodze sądowej. Tam, gdzie lampy się nie świecą, (choćby były na bramie umieszczone) i gdzie prąd nie jest konsumowany, nie może istnieć obowiązek zapłaty Elektrowni. — W innych wypadkach próbował Magistrat nakładać na nieświecących latarń grzywny administracyjne dla używania przymusu.

## Potrzeba i celowość latarń.

Sprawę należałoby zaanalizować przedewszystkiem z punktu widzenia potrzeb i celowości. — Dla właścicieli realności i lokatorów, lampy orjentacyjne są zbyteczne, bo każdy do swego domu trafi tak jak trafiał przed laty dopokąd latarń nie było. — O ile zaś latarnie mają służyć dla celów publicznych, dla celów oświetlenia lub zwiększenia bezpieczeństwa zwłaszcza w dalszych przyłączonych dzielnicach Miasta IX. — XXII., to ciężar tego winien obciążyć wszystkich mieszkańców, a nietylko samych właścicieli. — Na podstawie obserwacji faktycznych stosunków na ulicach Krakowa, można stwierdzić, że wszystkie lampy w centrum Miasta są zbyteczne, gdyż ulice są dostatecznie oświetlone lampami miejskiemi łukowymi i innymi i oknami wystawowemi. — W dobie powszechnej ruiny gospodarczej nie można dzisiaj marnować światła na niepotrzebne świecenie latarń w śródmieściu. — Jeszcze jaskrawiej uwidacznia się to na wszystkich ulicach w porze letniej, gdy latarnie rano płoną przy blaskach wysoko na niebie znajdującego się słońca. — Podczas gdy w innych krajach przesuwa się zegary o godzinę, aby przez to oszczędzać zużycia światła sztucznego, to miasto Kraków żąda od swych obywateli świecenia latarń na każdym domu w jasny dzień. — A czy rzadkie są wypadki, że latarnie płoną dzień i noc bez przerwy? — W małych zaś domach na przedmieściach ciężar latatarni orjentacyjnej jest wprost ruiną. — Małe domy z jednopokojowemi mieszkaniami, pozostającemi pod ochroną ustaw lokatorskich nie przynoszą nawet tyle czystego dochodu, ile wynosi koszt świecenia latarni.

Zresztą nawet według tego zarządzenia latarnia orjentacyjna ma służyć do należytego oświetlenia liczby domu i wejścia do sieni głównej. Wynika z tego, że latarnia jest zbyteczna tam gdzie numer i brama są w inny sposób dostatecznie oświetlone.

## Opłata za nieświecanie się lampki — to właściwie podatek.

Latarnie orjentacyjne w tej formie są niczem innem, jak nowym ciężarem podatkowym, i mają na celu zapewnić Elektrowni (Miastu) zwiększone dochody. Miarą tego niechaj będzie porównanie cyfr, że Elektrownia płaci za prąd Centrali kopalnianej w Jaworznie około 8 groszy za Kwg, a pobiera od konsumentów światła 60 gr. czyli 8 razy tyle. Stąd też zarządzenie nakłada obowiązek świecenia lamp o sile consjmniej 40 watów, aby konsumcję prądu przymusowo zwiększać. Notorycznie bowiem jest wiadomo, że dla oświetlenia numeru celem odczytania go tam, gdzie niema wogóle żadnego innego światła, nie potrzeba żarówki 40-to watowej. — **Ciężar z tego powodu zwiększy się w najbliższym czasie na skutek nowej ustawy o podatku od energji elektrycznej.** Dochodzi się w konsekwencji do takiej anomalji, że na właścicieli realności przerzuca się oświetlenie ulic i przytem będą musieli jeszcze od tego płacić podatek. — Ponieważ za latarnie orjentacyjne, liczy

się ryczałt ustalony swobodnem uznaniem Magistratu, nikt niema dzisiaj gwarancji, czy z biegiem czasu ryczałt ten nie zostanie kilkakrotnie podwyższony.

### Dlaczego przerzuca się oświetlanie ulic na właścicieli realności?

Oświetlenie ulic należy do obowiązków Gminy i obciążać winno wszystkich mieszkańców. Gmina też winna zapewnić to oświetlenie w wystarczającej mierze. Co więcej obowiązek dostatecznego oświetlenia ulic przyjęło miasto Kraków na siebie wyraźnie w koncesji elektrycznej (Monitor Polski nr. 207 ex 1930). — Koncesją tą przyznał rząd gminie m. Krakowa **monopol** w dostawie prądu przez nową elektrownię okręgową i stosunkowo wysoką taryfę maksymalną. — Zapewnia to Gminie wysokie dochody ze świadczeń wszystkich konsumentów prądu. — W tej sytuacji tem bardziej jest niedopuszczalne, aby Miasto usuwało się od swych obowiązków należytego oświetlenia ulic i placów, a ciężar ten przerzucało na właścicieli realności w formie latarń orjentacyjnych.

Zarządzeniu o przymusowym świeceniu latarń orjentacyjnych brak więc powszechnie obowiązującej **ustawy**. — Przeciwko przymusowemu narzuceniu tego obowiązku, każdy właściciel realności ma środki prawne do Województwa i do Najw. Tryb. Adm. — O ile lampa się nie świeci i prąd nie jest konsumowany, właściciel nie powinien mieć obowiązku zapłaty, a rachunkom Elektrowni miejskiej nie przysługuje prawo do egzekucji w drodze administracyjnej. — Przeciwko ewentualnej egzekucji przysługuje prawo rekursu. Jeśli nastąpiło orzeczenie karne, przysługuje stronie prawo żądania skierowania sprawy na drogę sądową. — Rozumie się, że w razie nieświecenia latarni orjentacyjnej, żądanie zapłaty na drodze sądowej musi stać się bezprzedmiotowe.

Latarnie orjentacyjne winny być zniesione conajmniej w dziel. I. — VIII. tj. śródmieściu.

W dzisiejszych ciężkich czasach uginania się pod wszelkiego rodzaju ciężarami i podatkami, Magistrat m. Krakowa, winien koszt świecenia latarń przejąć na siebie, o ile uważa, że tą formą może wygodniej uczynić zadość swym obowiązkom należytego oświetlenia ulic i placów, do czego się wyraźnie Gmina zobowiązała w zamian za monopol i wysokie ceny prądu przyznane w koncjesji elektrycznej ogłoszonej w Monitorze Polskim Nr. 207. z roku 1930.

## Odznaczenie Prezesa Towarzystwa Krzyżem Oficerskim.

W święto Niepodległości d. 11 listopada br p. Wojewoda Krakowski w otoczeniu naczelników Wydziałów, w obecności gen. Smorawińskiego dokonał w Gmachu Województwa uroczystej dekoracji m. i. — *Dr. Józefa Steinberga*, prezesa Towarzystwa Właścicieli Realności W. Krakowa — Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, za Jego zasługi na polu społecznem.

Wydział Towarzystwa składa niniejszem Prezesowi Tow-a serd. życzenia z powodu powyższego odznaczenia.



## Podatek kryzysowy.

**Ustawa z dnia 22 października 1931 r. o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego.** (w Dz. U. Rz. P. Nr. 99. z 16. XI. 1931 r. poz. 760.)

Art. 1. Od dochodów ustalanych dla wymiaru państwowego podatku dochodowego według działu I. ustawy o państwowym podatku dochodowym. (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 58 poz. 411) ustanawia się nadzwyczajny dodatek do państwowego podatku dochodowego, który wynosi:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| przy dochodzie rocznym ponad | 1.500 | do | 3.600 zł. | — | 0.5% |
| „ „ „ „ | 3.600 | „ | 10.000 „ | — | 1% |
| „ „ „ „ | 10.000 | „ | 36.000 „ | — | 2% |
| „ „ „ „ | 36.000 | „ | 60.000 „ | — | 2.5% |
| „ „ „ „ | 60.000 | „ | 160.000 „ | — | 3% |
| „ „ „ „ | 160.000 | „ | 4% dochodu. | | |

Art. 2. Dodatek ten pobiera się poczynając od dochodów. ustalonych dla wymiaru podatku na 1932 rok podatkowy.

Art. 3. Obliczenie i pobór nadzwyczajnego dodatku z art. 1. i 2. uskutecznia się jednocześnie z obliczeniem i poborem właściwego podatku dochodowego.

Art. 4. Od dochodów, od których pobiera się nadzwyczajny dodatek do państwowego podatku dochodowego (art. 1 i 2) nie pobiera się w czasie obowiązywania niniejszej ustawy 10% dodatku opłacanego w myśl ustawy z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10%-owego dodatku od niektórych podatków i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 82.)

# Błędne obliczanie odsetek za zwłokę i kosztów egzekucji, przez Magistrat w Krakowie.

I. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 25. X. 1930 L. D. V. 20253|31 opublikowany w Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nro 31|30 przepisuje, że odsetki zwłoki mogą być liczone od dnia płatności (z 14-dniowem respiro) do dnia faktycznej zapłaty od tej kwoty, która się w danym razie płaci. Reszta podatku ma figurować w księgach jako czysta kwota kapitału bez procentów zwłoki. Natomiast Magistrat miasta Krakowa oblicza procenta przy należnościach podatkowych od lokali, od nieruchomości, podatku wodociągowego i t. d. od całej zaległości tj. od kapitału wraz z odsetkami po dzień ostatniej zapłaty; w ten sposób suma podatkowa przy każdej płatności powiększa się o narosłe w międzyczasie odsetki od całej sumy, co w rezultacie powoduje nieprawne oprocentowanie procentów zwłoki, czyli liczenie tak zwanego procentu składanego.

II. Tak samo metody księgowania przez Magistrat miasta Krakowa narażają podatników na krzywdzące ciężary procentowe w wypadku odpisów względnie potrąceń z pierwotnych wymiarów. Mianowicie wskutek zaliczania przy każdej zapłacie procentów od całej zaległości, każdorazowo zalegająca kwota zawiera sumę kapitału i zależnie od czasu odpowiednio wysokie procenta zwłoki. W razie potrąceń wymierzonego podatku np. na skutek wniesionego odwołania, zwykle po upływie 2 — 3 lat z konta zaległości odpisuje się tylko sumę kapitału, pomija się zaś zaliczone sukcesywnie od tej kwoty procenta, bez uwzględnienia doliczonych procentów. Organy pobierające podatek zasłaniają się brakiem czasu i wielkim trudem, a rezultat, że na koncie po tem odpisaniu pozostaje jeszcze znaczna zaległość.

III. Analogicznie niesłuszne i krzywdzące płatników są metody egzekucyjne organów Magistratu m. Krakowa. Mianowicie koszta egzekucyjne — i tak zresztą wygórowane — oblicza się nie tak jak ustawa przepisuje od zaległości podatkowej tj. samego kapitału ale także od narosłych odsetek. Koszta egzekucyjne nie mogą być pobierane od kary za zwłokę, gdyż odsetki karne nie stanowią zaległości. — Taki proceder oddziaływuje niszcząco na egzystencję ekonomiczną płatników, zwłaszcza że sumy podatkowe są bardzo wysokie. Należytość za zajęcie mebli przez organ egzekucyjny może np. wynosić horendalną sumę 500 zł. i więcej.

Miarodajne czynniki, a przedewszystkiem Prezydjum miasta i Naczelnik Wydziału II-go Magistratu winni zbadać sprawę i poczynić zarządzenia, aby uchronić podatników przed tak dotkliwą krzywdą.

# Zmiany w ustawie o ochronie lokatorów.

W dzienniku Ustaw ogłoszoną została ustawa, zmieniająca ustawę o ochronie lokatorów z r. 1924 Zmiany objęte tą ustawą weszły w życie z dniem 7 grudnia b r.

Najważniejszą zmianą w ustawie lokatorskiej stanowi nowa redakcja zdania ostatniego art. 23 wedle której eksmisja z mieszkań jedno lub dwu-pokojowych nie będzie wykonywana w okresie od 1 listopada do 31 marca, jeżeli ją orzeczono z przyczyny przewidzianej w art. 11 ust 2 lit. a, t. zn z powodu zaległości z zapłatą komornego. Eksmisja nie będzie także wykonaną, jeśli bezrobotny otrzymał pracę i opłaca prócz bieżące o komornego zaległe komorne w ratach, wynoszących 25% bieżącego komornego miesięcznego.

Wkońcu przepis art. 24, postanawiający dotychczas, w jakich wypadkach lokator traci prawo do korzysta-z moratorjum mieszkaniowego, a mianowicie jesli nie przyjmie odpowiedniej pracy wskazanej przez państwowy urząd pośrednictwa pracy — został uzupełniony postanowieniem noweli, że utrata prawa korzystania z moratorjum mieszkaniowego, przewidzianego w art 23, następuje także wtedy, jeżeli lokator w tej samej miejscowości posiada inne mieszkanie, lub mu je dostarczono.

Zaznaczamy, że powyższe postanowienia moratorjum mieszkaniowego odnoszą się tylko do pomieszczeń znajdujących się pod ochroną lokatorów, natomiast nie dotyczą mieszkań w domach nowo wybudowanych, z pod ochrony wyjętych

Druki listów upominalnych do lokatorów o zapłatę podatku wodociągowego, mogą nabyć Właściciele Realności w biurze Towarzystwa Plac Szczepański 2.



**Wydawca:** Towarzystwo Właścicieli Realności W. Krakowa, Pl. Szczepański 2. — **Redaktor odpowiedzialny:** Dr. Maksymiljan Kornreich.

Drukarnia M. Leskowicza, Kraków, Meiselsa 4. — Telefon 120-96.